Top20 előzetes – 2026

Készítette: dr. Szieberth Dénes

A kíváncsiságot úgy is ki lehet elégíteni, hogy közben fokozzuk. Ebből a célból pillantottam bele a Top20 kísérletek adataiba, miután a betakarítás lezárult. Azt nem mondom, hogy minden tekintetben megörvendeztettek a látottak, de mindenesetre tanulságosak.

Néhány megjegyzés:

A közölt adatok nem a végleges statisztikai elemzésen alapulnak, de a várható ellenőrzések során nem térnek el oly mértékben, hogy érdemben befolyásolnának máris levonható következtetéseket.

Hibridekre vonatkozó adatokat és következtetéseket itt nem közlünk – erre felelősséggel csak a részletes adatvizsgálatok és statisztikai feldolgozás után vállalkozhatunk

A **nyitrai** kísérletet nem takarították be, az aszály által okozott minőségromlás miatt

A **bozzai és ivankovoi kísérletek** oly mértékig sérültek (eltérő befolyásokra), hogy döntés csak további adatvizsgálat esetén születhet az eredmények figyelembevételéről

A **taktaharkányi** kísérlet is további kontrollt igényel, a végső megítélést illetően

A **többi kísérleti helyszínről** (Bóly, Dalmand, Hajdúböszörmény, Békéscsaba, Lovrin, összesen 22 kísérlet) várhatóan érvényes, reprezentatív értékelés születhet

Az **1. ábra** együtt ábrázolja a termőhelyi termésátlagot, a kelési %-ot és a megvalósult tőszámot.

A termés összefüggése a megszámolt tőszámmal (kék vonal) és a kelési %-kal (zöld vonal) az ábráról nem olvasható le. Kíváncsi vagyok, hogy a további feldolgozások során látható lesz-e a vetőmag kelési %-ban is kifejeződő minősége és az ebből adódó termőtőszám-hiány megmutatkozása a terméskülönbégekben.

Végül is nem csodálkozom, amikor egy-egy hatást nem tudunk a kísérleti eredményekkel közvetlenül összefüggésbe hozni. Ennek fő oka a rendkívül sok zavaró tényező, amelyek közül a dominánsak elfedhetik a komplexebbeket és gyengébb hatásúakat. Az elfedések hátulütője, hogy bizonyos (előre nem sejthető) körülmények között felszínre jönnek. A Top20 kísérletek egyik fő előnye, hogy az ilyen rejtett csapdák hamar a felszínre bukkannak a sokféle helyszín és a sűrítési stressz következtében. Ezért készítjük el minden évben az „élő” agroökológiai fajtakereső Excel táblázatot is. Ennek a táblázatnak a használatával tetszőlegesen lehet összehasonlítani a vizsgált hibridek viselkedését a helyszínek eltérő feltételei között, s azt is látni lehet, hogy a feltételek romlását miként követik az egyes hibridek termésükkel és egyéb agrotechnikai tulajdonságukkal. Ezek között legfontosabbak a szemnedvesség tartalom, a virágzási idő és a növény állóképessége (szártörés, megdőlés).

A toxikus növénybetegségekkel kapcsolatos kísérletek lezárultak, az eredmény jelenleg „intézményesítési” javaslattal a mezőgazdasági kormányzatnál van.

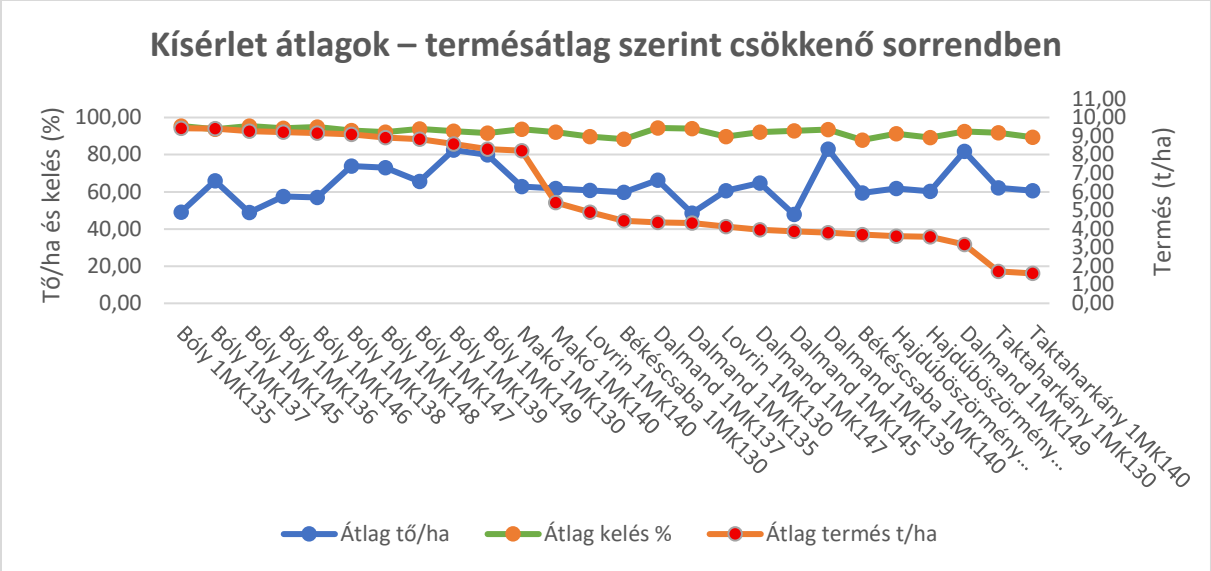

1. ábra: ATop20 Kisparcellás Hibridkukorica Fajtakísérletek terméseredményeinek összefüggése a kelési %-kal és a megszámolt tőszámmal. Felsorolás a kísérleti helyek átlagának csökkenő sorrendjében.

A második ábra a hatlépcsős agroökológiai beosztás további bontását értelmezi a 7 t/ha alatti „régióra". (Ld: 1. táblázat is) Ez azért vált szükségessé, mert ha ebben a rendkívüli helyzetben nem tárjuk fel a hibridek közötti különbségeket, nem kapunk választ a stresszhelyzetekben adott reakciókra. Az adatok ilyen helyzetekben különösen élesen kimutathatják a stabilitáshoz és kockázathoz való viszonyulást. A grafikonból a „Makót" akár törölni is lehetne, hiszen egy (és egyben egyetlen) öntözött kísérlet volt, teljesítménye elmaradt a várakozásoktól! Bóly, talán éppen a későbbi vetés miatt, „kivédte" a kupolahatást. Taktaharkányt viszont „telibekapta" a virágzáskor érkezett hősokk. Az addig reménykeltő kísérletet - a bozzaihoz hasonlóan, de egy árnyalattal kisebb mértékben - valósággal kivégezte az időjárás. A növények jelentős részénél a cső (bibe) ki sem tudott bújni a levélhüvelyből. A stabilitás értékelését majd két kategóriában kell elvégezni: Bóly, ahol a természeti adottságok viszonylag kedvezőbbek voltak, s a 3 és 5 t/ha között teljesítő kísérletek. A két agroökológiai kategória összehasonlítása különösen kockázati kérdésekre adhat választ.

1. táblázat: Az agroökológiai potenciál besorolás finomítása a <7 tonna/ha termésszintekre a helyszínek feltüntetésével

Potenciálcsoport	Helyszínek	Arány	Csoportátlag (t/ha)	Helyszínlista
<3 t/ha	1	14%	1,66	Taktaharkány
3–<5 t/ha	4	57%	4,02	Lovrin, Békéscsaba, Dalmand, Hajdúböszörmény
5–<7 t/ha	1	14%	6,69	Makó
7–<9 t/ha	0	0%		—
≥9 t/ha	1	14%	9,01	Bóly

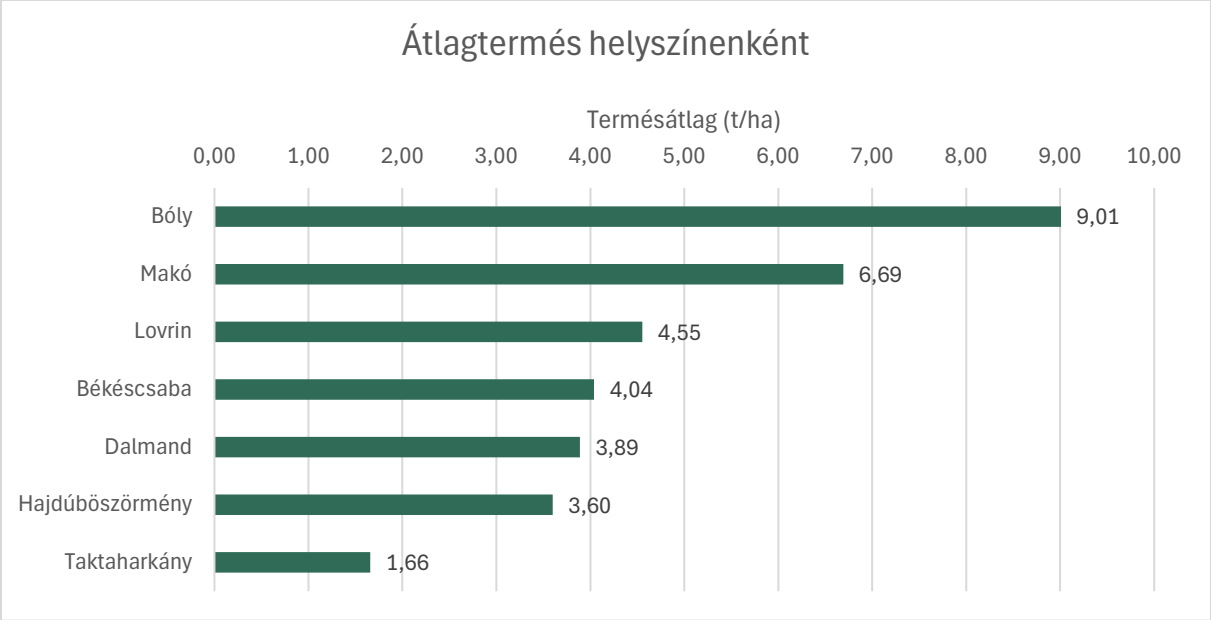

2. ábra: A Top20 Kisparcellás Hibridkukorica Fajtakísérletek helyszíneinek rangsora a kísérletek összesített termésátlaga szerint

A 2. táblázat a kísérleteket terméseredményeik alapján sorolja fel, feltüntetve a helyszínt és a kivetett magszámot. Két dolog – ha nem is teljes meggyőző erővel – kisejlik az adatokból: a koraiság és a kisebb növénysűrűség előnyöket hordozott 2026-ban.

*2. táblázat: **Kísérlettípusok átlagtermés szerinti rangsora – 2026** (Helyszíntől és tőszámváltozattól függetlenül)*

Kísérletek helyszínenkénti termésrangsora – 2026				
Rang	***Helyszín***	***Kísérlet***	***Átlagtermés (t/ha)***	***Parcella (N)***
1	*Bóly*	*MK135*	*9,42*	*40*
2	*Bóly*	*MK137*	*9,40*	*40*
3	*Bóly*	*MK145*	*9,27*	*48*
4	*Bóly*	*MK136*	*9,22*	*40*
5	*Bóly*	*MK146*	*9,15*	*48*
6	*Bóly*	*MK138*	*9,10*	*40*
7	*Bóly*	*MK148*	*8,92*	*46*
8	*Bóly*	*MK147*	*8,84*	*48*
9	*Bóly*	*MK139*	*8,58*	*40*
10	*Bóly*	*MK149*	*8,30*	*48*
11	*Makó**	*MK130*	*8,21*	*40*

Kísérletek helyszínenkénti termésrangsora – 2026				
12	Makó*	MK140	5,43	48
13	Lovrin	MK140	4,91	48
14	Békéscsaba	MK130	4,44	40
15	Dalmand	MK137	4,35	40
16	Dalmand	MK135	4,32	40
17	Lovrin	MK130	4,13	40
18	Dalmand	MK147	3,95	48
19	Dalmand	MK145	3,87	47
20	Dalmand	MK139	3,80	40
21	Békéscsaba	MK140	3,70	48
22	Hajdúböszörmény	MK130	3,62	40
23	Hajdúböszörmény	MK140	3,58	48
24	Dalmand	MK149	3,16	48
25	Taktaharkány	MK130	1,72	40
26	Taktaharkány	MK140	1,61	48

Magyarázat: 130, 135, 136, 137, 138, 139 = korai: normál, 55, 65, 75, 85, 95, ezer vetett mg/ha, u.a. a 14_ kezdetűekkel.

Megjegyzések: 1. *=öntözött, 2. A felsorolás megegyezik az 1. ábra terméssorával.

∞∞∞